

Posudek vedoucího bakalářské práce

Autor, název, místo, rozsah práce, rok: MICHAL TOMEK, *Rok 1945 na Mirošovicku ve svědectví dobových kronik a pamětníků*, 67 stran textu, seznam pramenů a literatury, obrazové přílohy, odevzdáno na Katedře dějin a didaktiky dějepisu v červenci 2021.

Vedoucí práce: PhDr. Jan Zdichynec, Ph.D.

Hodnotící kritéria

	splňuje	splňuje z větší části	splňuje z menší části	nesplňuje
Problematika a cíl práce jsou zformulovány a odpovídají zadání a názvu práce.		x		
Metody využití autorem jsou adekvátní vzhledem k cíli práce a tématu.		x		
Autor se opírá o relevantní prameny a literaturu .		x		
Struktura práce je vyvážená a logická.		x		
Zpracování vykazuje rysy originality a vlastního přínosu .	x			
Práce je prosta gramatických a stylistických chyb .	x			
Práce je psána kultivovaným odborným jazykem za použití správné terminologie .	x			
Autor správně cituje .	x			
Autor nic podstatného neopomenul (obsah, úvod, závěr, seznam pramenů použité literatury, anotace v češtině a cizím jazyce, rozsah odpovídá zadání).	x			
Autor pravidelně konzultoval s vedoucím práce		x		

Celkové hodnocení (slovně)

Michal Tomek téma své bakalářské práce formuloval samostatně a nutno říci, že svému původnímu záměru – chronologicky popsat události konce války v mirošovickém regionu – dostál. Musím přiznat, že jsem vedení jeho studie přijímal s určitými rozpaky, jednak vzhledem k vlastnímu badatelskému zaměření, jednak vzhledem k tomu, že se práce podobně – vlastně docela úzce regionálně – zaměřené objevují mezi studenty pedagogické fakulty vcelku často.

M. Tomek nicméně k psaní studie přistupoval vybaven rozsáhlou heuristikou a zkušeností, dobrou znalostí dané oblasti i zdejších pramenů, zejména kronik, ale obohacen také kontakty na pamětníky. Dokázal navíc alespoň zčásti vyhlédnout i z regionálního rámce, vymezit si jasně sledovaný region (s využitím znalostí geografie) a navázat události a vývoj této oblasti, jedné z oblastí „zázemí“ Prahy, právě na vývoj v centru. Postup práce se mnou pravidelně konzultoval a snažil se zohledňovat průběžně mé připomínky.

Práce je napsána čtivě a kultivovaně, byť je to především narace, v níž někdy postrádám hlubší analýzu. Někdy jako by převažovala motivace „připomínat a vzdělávat“, což není jedinou složkou historie. Nenajdeme zde příliš mnoho překlepů ani pravopisných chyb, snad občas opakování slov („definovat“ na s. 11), občas najdeme chyby v interpunkci (s. 14, za předsazenými členy jsou nadbytečné čárky, nebo naopak chybějí za větami vloženými), občas překlep (s. 22, „pro konec války spojeným...“), ale také hrubku (tamtéž, „fungovali ... živnosti“).¹ Železniční trať asi „není jedním z nejdůležitějších aspektů“ (zde mi jde spíše o formulaci). Trať zmiňuje jako č. 221 – velmi pravděpodobně neměla ve zkoumané době stejné číslo. Občas se opakují některé informace, jako např. o „zaskočení Němců pražským povstáním“. „Národní archiv“ – psal bych důsledně s velkým písmenem na začátku. Občas nacházíme v textu neurčitě formulace – s. 16 – co jsou „tehdejší poměry“?

Metoda: Ačkoli má M. Tomek dobrý přehled o sledovaných kronikách, měl by je, myslím, lépe seřadit ve své heuristice a vytvořit jejich hierarchii a více je hodnotit z hlediska jejich intence, případně stylu. Vůbec by měly být podrobněji charakterizovány. Jeho výklad je někdy jakoby v zajetí události, jež vykládá s příliš malým odstupem. Spíše jen za „nahozenou“ je nutno označit jeho práci s metodou orální historie – autor pouze zmiňuje, že vedl rozhovory s pamětníky, a čerpá z nich informace, ale nijak je kriticky nenahlíží. Více by měly být zohledněny mikrohistorické přístupy, které jsou Tomkově práci asi nejbliž.

Dílicí poznámky: Do klíčových slov bych doplnil „kroniky“ – jsou v Tomkových zdrojích výraznější než „orální historie“, která tam naopak uvedena je.

Abstrakt přesně neodpovídá v české a anglické verzi (není přeloženo „tematicky“, není zopakován název. „May days“ bychom měli psát s velkým –m).

Členění práce je vcelku logické (podle jednotlivých obcí), i když působí vlastně hodně konzervativně a tradičně. Navíc se některé události nutně opakují, ale s tím se autor dokázal ve výkladu vyrovnat.

Region je charakterizován dobře, ale mohlo by to být učiněno ještě důkladněji. Více či méně výstižně jsou popsány i jednotlivé sledované obce. Autor zde necituje příliš mnoho zdrojů – z čeho tedy vycházel? (viz s. 12, údaje o sociálním složení regionu, ale i odkaz na sčítací operáty). V úvodním výkladu se poněkud směšují prameny a literatura.

Problematika Vlasovců je asi složitější, než zde bylo naznačeno. Najdeme obecnější literaturu k transportu smrti či Güntheru Clausemu?

¹ Vazby jako „Židé byli omezováni a izolováni“.

Myslím si, že by měl autor více zdůraznit, že tematika není příliš zohledňována v celkovém výkladu o protektorátu (s. 8, že Mirošovicko na sklonku války nepopisuje obecná literatura). Využito by mělo být asi více prací k protektorátu kromě studií J. Kuklíka a J. Gebharta.

Otázky k obhajobě: Autor naznačuje, že jeho práce může být určitým korektivem, doplněním k „velkým dějinám protektorátu“ a navrhuje srovnání. Napadá jej komparace s některým dalším regionem v Čechách, který by případ Mirošovicka doplnil?

Stačí jako cíl výzkumu „chronologický“ výklad? Jakých jiných metod lze pro podobný, regionální, mikrohistorický výzkum využít?

Autor využívá jednak kroniky vsí, jednak současnou místní produkci. Dokáže v nich vidět nějaký posun, proměnu narativu?

Dokázal by si autor představit, teď s odstupem, že by práci členil jinak, třeba podle témat společných jednotlivým obcím?

Dokáže si M. Tomek představit, že by ve výzkumu tématu nějakým způsobem pokračoval? A jak?

Jak vnímá autor práce J. Padevěta ve srovnání se studiemi J. Gebharta a J. Kuklíka?

Co autor rozumí „upřesněním a dotvořením“ určitých událostí?

Jak vybíral jednotlivé pamětníky, jakou používal metodu při rozhovoru s nimi?

Jak vnímá spolupráci obyvatel s odbojovým hnutím či s nacisty? Lze i ve sledovaném regionu odlišit občanský a vojenský odboj? A najdeme zde i kolaboranty nebo lidi, kteří se „prostě“ báli

Lze obyvatelstvo v reakcích na nacisty a odboj rozlišit sociálně? Lze uvést konkrétní jména aktérů, kteří odešli z Prahy na Mirošovicko?

Domnívá se, že je Mirošovicko typickým regionem svým vývojem na konci druhé světové války?

Oceňuji, že Michal Tomek během svého výzkumu dokázal vykročit z okruhu místních kronik i na vyšší patro problematiky. Vzhledem k výše řečenému **doporučuji** diplomovou práci **k obhajobě**.

V Praze dne 6. září 2021

Podpis vedoucího práce